

FIGYELO.

31-ik szám.

Szerkesztői szállás.

hová a lap szellemi részét illető küldemények utasítandók: Üllői-ut és Kisfaludy-utca sarkán 11-ik szám.

Megjelenik e lap csütörtökön.

Előfizetés helyben házhoz hordva, vidéken postai szétküldéssel, félévre 5 ft. egész évre 10 ft.

Kiadó hivatal.

hová az előfizetési pénzek s minden a lap anyagi részét illető dolgok utasítandók: Egyetem-utca 4-ik szám.

MÉGIS VALAMI A FORDÍTÁSRÓL.

III.

Köszönhet a magyar irodalmi stílus még több ily méregdrága portékát is nevezzői viszony ö kegyelmének. Szabott ugyan is neki egy sujtásos pantalon vagy harisnyával toldott szíjjas nadrágot — (nevezzük akár így, akár úgy, csak hogy a „serpentes avibus geminati“ ki legyen fejezve általa) — a mindjárt megvitató kifejezésben. „Üssük fel“ — (ez is magyar nadrág lapos tomporán) — a legelső magyar hírlapot, a mely kezünkbe akad, és legott akadunk benne ilyesre: „S ő, ki haragudt volna, ha *Elemér által meglepetik*, neheztelni kezdett, midőn“ stb. Pedig nem hírlapból, nem is fordított czikkből, hanem eredeti munkából revém mutatvány példáját a magyar irodalmi új nyelv ez undorító szennyének, a mely iránt viseltető utálatomat nemhogy lágy tollam, de a „Blicke“ tentatartójának epéscsipős leve is alig bírná lefesteni. De akár haragszom érte, akár nem, úgy elfogta, úgy ellepte könyveinket és lapjainkat, mint a fecskefonal a luczernást, és a mint látók, átment a fordításokból az eredetiekbe is. Hanem biz' amazok előzménye nélkül magyarnak soha eszéágába se ötlött volna az a ferde facsaros szófüzés. Magyar gondolkozásu és nyelvérzékű ember minden bizonyynyal így ír vala: „S ő, a ki haragudt volna, ha *Elemér meglepi*, neheztelni kezdett“ stb. Valamint más helyütt: „Kassai a szokott órában tanácskozott a fejedelemmel, a szokott éles humorral és vádakkal *sértették az aristocratia által*“ — a nemzeties forma e lesz vala: „a szokott vádakkal *sértegette az aristocratia*“ stb. — Vagy tán azt mondják önök, hogy az activa forma helyreállításával, a periodus egyik mondatától a másikra menve, változnék a nominativus alany, és ez hiba lenne? Ha azt mondják, a védelem még rosszabbá, még tarthatlanabbá teszi ügyöket, mert hiszen a *nominativus alany* e fontos szereplésiben áll főképen az idegenszerűség, a nemzetietlenség. Az a nominativusi hatalmaskodás a nyugat-európai mai nyelvek saját vonása, a melyet a névragozás nagyon silány volta (mint a németben) — vagy tökélyes hiánya — (mint a francziában olaszban stb.) — tesz náluk szükségessé, elkerülhetlenné; de a melyről a magyar nyelv semmit se tud, és ha magyar nadrágot huznak rá, még inkább kilátszik a sakktábla, mint a „Blicke“ szerzője nevezi. Igen de számtalan eset van, a melyekben még ez a gyarló védelem se' ment semmit, p. o. abban a hírlapban, a melyet e pillanatban kapok kezemhez, e passus fordul elé: „A fölkelők Hercegovina és Montenegro határain a török csapatok által részint szétszóráttak, részint egészen megverettek.“ Az ilyenek olvasása a nemesak elvileg hanem nyelvileg is magyar érzelmű embert guttaütéssel fenyegeti. Hát nem lehetett volna épen annyi erővel így írni: „A fölkelőket Hercegovina és Montenegro határain a török csapatok részint szétszórták“ — (akarja mondani: kergették vagy szalasztották) — „részint megverték?“ A tisztaság és értelmesség is nyert volna vele; mert mihelyt látja az olvasó a „felkelőket“ mind-

járt veszi észre, hogy *velők* vagy *rajtuk* kellett, hogy történjék valami, nem pedig *ők* miveltek valamit; holott az idézett formában egy ideig bizonytalanságban marad, és csak mikor az „*által*“-ig érkezik, veszi észre, hogy *biz' azok* nem miveltek semmit, hanem *őket* futamtották meg. A német és többi nyugati európai kénytelen a feljebb érintett okból, igen ritka kivétellel, nominativuson kezdeni mondatait, és e mind azoknak anyelveknek kitünő, domboruan kiülő vonása. Ők hát kénytelenek megtérni a jelettem bizonytalanságot is, a melyen azonban sokat igazít az a körülmény, hogy a nominativus alany után nyomba következő ige nem hagyja függőben maradni az értelmet. Ugyde a magyar nem ismeri azt a szabályt, hogy mondatát mindig nevező esetbeli szón kezdje, se nem tűri azt a megszorítást, hogy utána mindjárt az igt következtessen. Tehát utoljára is csak — Schachbrett.

Az eddigelé rovogatott formátlanságoktól nyelvünk eredeti sajátságait, nemzetiességit féltettem. De bezzeg érkezünk most olyanokhoz, a melyek amazokkal együtt a mostani és jövő nemzedék józan eszét fenyegetik. Mert avagy nem józan észrontása-e, a midőn nemzetünket — a mely ahhoz van szokva, hogy átlátszó szavaink minden elemeiben, szint oly tiszta és világos elemeiben mint maguk a szók, határozott értelmet lásson — oda akarjuk vezetni, hogy határozatlan, csélecsap szótagokhoz ingadozó, reáfogott érteményeket kössön? Szóljunk világosabban. Nyelvünk analogiái véghetlen többsége kétségkívülivé teszi, hogy szavainkban egyfelől a törzsökök, másfelől a képzők és ragok élesen, világosan, értelmesen kiválnak; másfelől a törzsökök maguk nevekre, névmellékekre, (rosszul nevezett) névmásokra, igékre és igehatározókra szintoly határozottan elkülönződnek. Evvel aztán benső kapcsolatban van az a tény, hogy a gyökök, azok a kezdeties határozatlan valamik — mint a nem tudom hová való diákokról mondják, hogy oly semmik, a melyekből lehetnek valaha valamik — nálunk soha sem lépnek előtérbe. Mint mezeink kies öltözetében a földben, sötétben rejlenek a gyökerek, és csak törzsökeiket, ágait, leveleiket, virágait és gyümölcseiket

tárolják napfényre a dús növénytermésben, szükségünk kielégítésére, szemünk vidámitására. Szeretett nyelvünk e jelleme, igaz, hogy ócsárlás tárgya a mi ábrándos képzelődésű, borongos elméjű tudós szomszédaink philogusai előtt. Az is igaz, hogy „agglutinált“ nyelvnek, gunyolják, és az ő „eszmévé olvadt“ nyelvöknél fogva maguknak és nyelvbeli rokonaiknak bizonyos szellemi felsőbbiséget arrogálnak. Egy cseppet se csodálkozom a tétovázás és határozatlanság ama típusain, a kik Isist épen *azért* imádják, *mivel* áthathatlan fátyolba van takarva, nem, mint más nemzetek, *ámbar* titok lepi. A kik a magasat és a mélyet az őket lépő köd sűrűségiből mérik. A kiknek legközelebbi hires philosophiája: rendszeres óvástétel a fogalmak határozottsága ellen. A kik évek százai óta nem birnak tisztába jönni legfontosabb, őket legbensőbbben érdeklő eszmékkel; — hogy csak egyet nevezzek meg például: — a nemzet egysége eszméjével. A kik nem mernek egy fogalomnak is merőn szemébe nézni, vagy legfeljebb csak akkor, ha az elmélet légkörében lebeg, de ha megtestesülve lép eleikbe, meghökkennek, elriadnak tőle. ¹⁾ De csodálkozom ám nem tétovázó, nem habozó, hanem eltökélt, bátor, egyenes, őszinte, világos tisztaságot szerető, értelmes nemzetem fiain, hogy ama más faj előítéleteiben osztoznak elméletileg, és nyelvünk férfias jellemét megrontani igyekeznek vagy segítenek gyakorlatilag. Még inkább csodálkozom, hogy azok a férfiak, — a kik az életbe vágó legfontosabb kérdésekben a törvényességet lelik egyedül biztos támasznak, egyedül erős oszlopnak, — nyelv alig kevésbé fontos ügyében amaz idves elvről megfélekedve a nyelv törvényességét, az analogiát fitymálják, és éretlen elmék, éretlen elméletek octroyálásának hódolnak. Az octroyálás pedig akár feljülről, akár középről, akár alulról jöjjön, egyforma jogsértés, és csak az eltűrő vagy elfogadó gyávasága nagyobb egyik esetben mint a másikban. Az octroyálás pedig nálunk — a mint szokták mondani — napi renden van. Egyik azt parancsolja, hogy ezentul ne írjunk *tz-t* hanem *cz-t*! — „A mint parancsolja nagyságod!“ — És a *tz* eltűnik az irodalomból. Kö-

¹⁾ Vide: Frankfurter Parlament.

vetkezik — újabb ukáz, a mely a c-t küszöb-
béli ki a c kedviért. „Hallani és engedelm-
meskedni mindegy“ azt mondja „kelet népe“
és alakul legott a c-sek tábora, melynek vi-
tézei rettenetes nagyot véltek lépni előre
vele a miveltségben átalánosan, a nyelvmi-
velésben különösen. — „A *hogy*-ot már elég
sokáig mondtuk, mondjunk „miszerint“-et
helyette“ — és *miszerint*-tel telnek az iver-
ek. „Nem jó ez!“ áll elé egy más, és octroyálja
a „*mikép*“-et, és nem marad követők serge-
nélkül. — „Az ígét a mondatban hátul kell
helyezni“ hangzik a rendelés; az ige sze-
gény hátraköltözik, akár *hogy* tegye az
óvást ellene a józan értelem. — „A *meg, el, fel, le* sat. előragokat nem szabad elválasz-
tani,“ ez az új tilalom; és hemzseg az: „el-
választva volt,“ „eldönteni fogjuk,“ „meg-
vizsgálni akarjuk,“ „kivonni kezdé,“ össze-
fűzve volt,“ „megtartani akarlak“ és több
ilyek. Jegyezzük meg, hogy e mutatóványo-
kat regény-irodalmunk egyik legjelesebb
termékéből néhány lapról szedém ki. De
vajon hallott-e valaki magyar gyermeket
így kiáltani: „Ne hagyjon apám! ez a kutya
megmarni akar!“? Erre nekem is németesen
kell nyilatkoznom: piha ördög! (Pfuj Teufel).

No de még nem érkeztem e szakaszom
tulajdonképi tárgyához, ahhoz a szörnye-
teghez, a melyre nézt óhajtanék egyszerre
Lucián és Archilochus lenni: gunyos kacaját
ütni és — korbácsolni. Hogy is képes baju-
szos ajaknak kimondani, törvényhez ragasz-
kodó észnek kigondolni és amannak védel-
miben kardra termett kéznek leírni ezt a kép-
telenséget, ezt az absurdumot: „*távirják?*“

Hosszas közbeszólásom tán nem feled-
tette el, a mit feljebb mondték a magyar
szóelemek természetéről. Oda vonatkozva
hát, azon kell kezdenem, hogy magyar szó-
nak nem ismerhetem, mert a magyar nyelv
egész határán, földjén, mezején és erdején
ezt a törzstörzst: *távir* hasztalan keresem és
kutatom. Még az általuk közel rokonoknak
nyilvánított nyelvekben (török, tatár, finn
stbben) sem hiszem, hogy meglelnék philo-
logusaink. Messzebbre kell hát mennünk.
A *tavernicus* latin törzstörzst mutatná, de
ha megvakarjuk, a muszka *dvornik* búvik ki
belőle (mint a muszkából a tatár, — a köz-
mondás szerint) — s ez aztán a *dvor*-ra
(= udvar) és a szanszkrt *dvár*-ra (= kapu)

vezet. Vagy tán a latin és arab *taur*-ban
(= bika, ökör) keressük, vagy az arab *tevr*-
ben, a mely módot, állapotot, és hegyet je-
lent? Megleljük még a szanszkrtban is *tvar*
(= siet) formában. Aztán — „Mit semmis-
kedik ön?“ — kérdi a türelmetlen olvasó,
„hiszen csak teszi magát és mindenfelől
összehordott tudóskodásait“¹⁾ fitogtatja
unalmunkra. Mert hiszen jól tudja ön, hogy
távir componált törzstörzst, t. i. ezekből: *táv* és
ir.“ — Meglehet, hogy úgy van, éles látásu
olvasó! de azzal ön a *távir* ügyét jobbra nem
teszi. Elsőbben ugyan is merőben tagadom,
hogy a magyar nyelvben határozatlan és így
értetlen gyökökből lehessen componálni
(szerintem: szerkeszteni). *Táv* pedig ily
csélcsap, értelmetlen gyök, a melyet *tá-
vul, távozik, távulság* stb. szóból isme-
rünk, de ő maga nem szó.²⁾ Ilyenemű gyö-
kökből pedig a német, a szanszkrt, a perzsa,
még tán — de már nem oly világosan — a
görög is szerkeszthet (componálhat) szokat;
de a magyar nem. Azaz hogy *törvényesen* —
nem! Azaz hogy eredeti, nemzeties sajátsá-
ga feláldozása, korcsesá, bitanggá fajulása
nélkül — nem! Ez, uraim, oly bizonyos,
hogy csak egyetlen egy erősség lehetséges
ellene, az t. i. ha azt állitnák önök, hogy egy
nyelvnek más sajátsága nem lehet, mint a
mi a gyökeinek másokéitól való különbségi-
ben áll. Ez az erősség pedig egy húron pen-
dül az erdélyi néhai költő tragoediai tirád-
jával:

„Minden ember csak egy ember!
Minden ember térdig ember
S azon alul láb.“

Ha önök ezt állitják, úgy szoros következe-
tességgel meg kell engedniök — minő dia-

¹⁾ Ezzel a bókkal tisztelt meg egy akadémiai társam
a „magyar mondatról“ írt értekezésem 1-ső czikkje bírálá-
tában a tavaly még élő Budapesti Hírlapban. Igazságos volna
megítéltetése végett meg kell jegyezni, hogy azt a jellem-
zést és általában az egész bírálatot egészen más nemű indulat
s nem a kritika szelleme diktálta. Másodszor mivel az egész
czikknek különféle nyelvek szófüzési sajátságai összeha-
sonlítása volt a tárgya, tehát sokfelől „összehordott“ és
számos adatokkal kellett állításaimat támogatnom. Sok em-
bernek, jelesen írónak, szeretném ajánlani, hogy olvassa el
sokszor és figyelmesen a Mr. Tomlinson philosophiáját,
melyet Bulwer Paul Cliffordjában ad elő. Következése a
lenne, hogy az a sok ember gyakran „megfogná“ — lati-
nosan mondva — „saját orrát,“ mikor senki sem látja.

²⁾ Midőn e szót írom le, kapok kezembe egy hírla-
pot, s megütközve látom benne, hogy biz' a „*táv*“-ot —
isten bocsássa meg a bűnököt — valódi szónak használják
is némelyek.

dal a Hegelingekek! — elsőbben azt, hogy az árja vagy indogermán nyelvek *egy* nyelvet, az altajiak megint *egy* nyelvet képeznek. De „ce n' est pas tout“ mint Sièyes mondá a Napoleon consulságáról; hanem tovább haladva, minthogy az indogermánistákat szintugy mint a finnistákat megverhetni saját fegyvereikkel, minthogy az aphaeresis, prosthesis, metathesis, epenthesis, syncope, ecphonesis, reduplicatio, geminatio, vagyis mind ezeket egy főelvre soritva, a „gesetzliches Verhältniss der Laute“¹⁾ nál fogva, minden gyök azonosságát kimutathatni, *másodszor* azt is meg kell engedniök, hogy a föld kerek ségin csak egyetlen egy nyelv van. És végelemzésben meg azt, hogy a nyelv a nemzetiség elemei közt épen nem szerepel ¹⁾. Ezt pedig önök nem akarják ugy-e? Pedig mind ez kikerülhetlen következménye amaz első megengedésnek.

De hagyjuk ezt és menjünk át a *távir* második főhibájára. Ez abban áll, hogy a magyarban, szerkesztett (= componált) igetörzsök egyáltalában és teljességgel *nem létez*. Sietek mondani, az ajkukon lebegő diadalo ellenvetés születében elfojtása végett, hogy ezek: *megáll, elmegy, felkél, lefekszik, kirepül, bebukik, szétreped, összeszed* stb. nem igetörzsökök, hanem igehatározóval minősített igék, a melyek törvénytelenül s nemzetietlenül, német majmoló móddal összeirt szó-párok. Hanem terjesztek én önök eleibe más példákat: azokat mondják aztán jóknak, helyeseknek, ha tetszik!

Nemde „egérfogó“ jó és helyesen szerkesztett szó. No hát tegyük igetörzsökké és hajtogassuk: én egérfogok, te egérfogsz, ő egérfog, mi egérfogunk, ti egérfogtok, ők egérfognak.

Tisztviselő: én tisztviselek, te tisztviselsz, ő tisztvisel, mi tisztviselünk, ti tisztviseltek, ők tisztviselnek. Szintugy: *fegyverviselő* stb.

Csillagvizsgáló: én csillagvizsgálom az eget, te csillagvizsgálod az eget, ő csillag-

vizsgálja az eget; mi csillagvizsgáljuk, ti csillagvizsgáljátok, ők csillagvizsgálják az eget. (Én, ezt így mondanám: vizsgálom az ég csillagait, vizsgálod, vizsgálja az ég csillagait stb.)

Házrontó: én házrontom e szomszédomat, te házrontod a barátodat, ő házrontja stb.

Favágó: én lefavágom az erdőt, te lefavágod, ő lefavágja, mi lefavágjuk, ti lefavágjátok, ők lefavágják az erdőt.

Madárijesztő: én madárijesztem a verebket, te madárijeszted, ő madárijesztí, mi madárijesztjük, ti madárijesztítek, ők madárijesztik a verebket.

Szakállvágó: én megszakállvágom az államot, te megszakállvágod az állatot, ő megszakállvágja az állat, mi megszakállvágjuk az állunkat, ti megszakállvágjátok az állatokat, ők megszakállvágják az állukat. (A legvalódibb purista modorban, mert hiszen „beretvál“ idegen, még pedig szláv szó.)

Gyapjanyiró: Ez s ez a gazda meggyapjanyiratta a birkáit stb.

De hisz önök nem mondanak és nem irtanak ilyes szörnyűségeket, ugy-e? Oh dehogy! A világért se! Hiszen egészen más: „én kárpótlom a jégverést, te kárpótlod a jégverést, ő kárpótolja a jégverést, mi kárpótoljuk a jégverést, stb! — De még e se tartozik ám az én csinált példáim rovatába: „én képviselem a megyét, te képviseled a megyét, ő képviseli a megyét, mi képviseljük a megyét, ti képviselítek a megyét, ők képviselik a megyét.“ Nem! nincs egy hasáb mindennemű lapjaink — istennek hálá — elég bő számában, nincs egy szónoklat, de nincs társalgás, a melyben untalan ne „képviselejenek“ egyet vagy mást az emberek.

Ugy de tán csak a nyelvészet laicusai, a bevett szokás meg nem fontoló követői élnek e törvénytelen formával? Jó volna, ha ugy volna; de bizony véne és ifja, hölgye és férfia, nem tudósa és tudósa, az akadémiai első nyelvésztől, a magyar nyelv tanárain át, az azt tanuló 10 éves gyerekekig, mind szeltiben *gondvisel, távir, ellenőriz, jelképez, indokol, testgyakorol, kárpótol, képvisel*. S e még hagyján, de a „crimen laesae linguae“ tetőzésire még *pártfogol* és *árverez* is!

Arra nem is hivatkozom, hogy korábbi

¹⁾ Avvagy messze van-e ettől az állítástól a „Nyelvészeti füzetek“ szerkesztője, midőn a beszélt nyelv törvényeit az irodalmira nézve legfelsőbb döntő okoknak, s az élő nemzetet utolsó forumnak nem ismeri el s a „rokon“ nyelveknek legalább is egyenlő tekintélyt tulajdonít? Már pedig ama füzetekben közölt értekezéseimhez utószót írván, ellenvetésének sarkát az a tagadás és ez az állítás képi.

íróink — a kikben a nyelvmívelési „düh“ nem ölte volt ki a nemzeties nyelvérzékét, — „gondot viseltek a házra,“ „kárát pótolták a vesztesnek,“ „képét viselték a megyének,“ pártját fogták a kedvenceknek.“ Erre önök csak azt felelnék, ismét a némettel: „überwundener Standpunkt!“ Hanem egy kis logikai elemzést próbálók.

Felteszem, hogy ellenfelem rosszalja az én csinált példáimat, nyelv geniusza ellenieknek, magyartalanoknak vallja, mert a ki ezt se' akarná elismerni, a már most szakítson velem és még egyébbel is.

— „mit szám kimondani nem mer.“

Ezt feltéve, már csak két eset lehet. Vagy elismeri az analogia következtében, hogy tehát a *kárpótól, képvisel* is épen oly rossz és tarthatatlan. Ez esetben szent a barátság köztünk. — Vagy pedig azt mondja, hogy ezek a divatos formák „mégis jók.“ És aligha hibázom, a midőn ezt a második feleletet ellenfelem részéről sokkal valószínűbbnek tartom, és következtében ismét ketté hasítom a dolgot. Mindig képzelt ellenfelem t. i. vagy mint egy második Galilei, toppant egyet a lábával és minden további erősség nélkül, szárazon állítja, hogy *mégis* szép és helyes a *kárpótól, képvisel* stb. A mire én is aztán, Voltaire nem Voltaire, azt mondom, hogy ő bizony nem Galilei II., hanem csak második Irma, vagy Eulalia, vagy Bertta, a kiknek, mikor a darázs-termet volt divatban, a világ minden orvosa haszontalan bizonyította meg, mily egészségtelen sőt veszélyes az erős fűzés, mert ők bizony „mégis“ addig szorongatták magukat, a míg kifogytak a lélekzetből. Méginkább talál reá az a nyelves asszony, a kit midőn férje a kutba eresztett hogy a száját is elepte, nyelvét nem használhatván, kezével jelelte, hogy „t — s, t — s!“ Így merül el ő is analogiáimban, de azért *még se* adja meg magát. — A második felé hasított eset a lenne, hogyha támogatná valamivel kártató — mondhatni makacs — pártolását a mindig szemmel tartott ellenfél. A támasz megint kétféle lehet: vagy witz, mint p. o. ha valaki az „ítész“-t avval igazolná, hogy „hiszen csak nem nevezhetjük *rostás*-nak.“ Erre persze csak megvakarnám a fejemet, s magam is beállanék Galileinek: „azért még-

is csak rossz és kivetni való az *ítész*, a *képviselnivel* együtt.“ Mert ni, támasznak csak olyan erős a, mintha a pesti piacra gypsből állítnának szobrot Mátyás királynak, s ha valaki hibáztatná az elmállandó anyagot, azt felelnék az állítók, hogy „hiszen csak nem csináltathattuk téglagyagból?“ — Vagy pedig és utoljára leereszkedik annyira, hogy komoly erősséggel rakoncázza állítását. És mi ez az erősség? E biz' a nyelvcsigázó II. Ferenczek Gaetája: „Bevették.“ „Verba usu valent.“ „Usus, quem penes arbitrium est et jus et norma loquendi.“ És ki tudja még hány synonymája és symphrasisa. Oda aztán már nem férhetni, az ellen nem használ se bomba se mina. Az ellenhiában mondanók, hogy ha szomszédom begugrik a kutba, én nem ugrom utána. Nem ér semmit az a párhuzamos sáncz, hogy hasonló okoskodással a kreisgerichtekeket se kell kiküszöbölni, mert hiszen azokat is *bevették* teméntelenen, a kik elfogadták biráskodásukat, és ott láttatták el pereiket. Azt is hasztalan emlegetnök, hogy a mit, jobb belátás hiányában, *bevettünk*, azt köz vagy legalább az értelmesebbek felvilágosodása következtében *ki is vethetjük*. „Bevették“ punctum!

Soha se győzném a sükeretlen táborozást az: „ő féltékeny“ „felmerül“ „kimerül“ „horderő“ „igen“ s még egy rakás magyarrá bélyegzett más kifejezés ellen, a melyekről mind könnyű kimutatni, hogy német alkutuak és nagyobbára német metaphorák, és hogy mindeniköket ki lehet hibátlan tiszta magyarsággal mondani.

Legyen hát elég csak ez egynehány példával érinteni a számos egyes esetet, a melyek mindnyáján külön-külön megtűrhető csekélységeknek látszanak, együtt véve mégis kiveszik nyelvünket nemzeties képéből. Egy himlőhely magában csekélység, de 20—30 elég arra, hogy vénusi arcot is ijesztő lárvává változtasson. Ha Pannonia kisasszony a mai magyar irodalomba mint tükörbe tekintene, elrettenne maga magától. Azaz, hogy tulajdonképen nem magától, hanem attól a képtől, a melylyé a tükör facsaros vonásai torzították júnói szép arcát. Mit mondám, apróbb göcsökkel nem vesződve, lássuk némely hosszabbra nyúló ferde rétegeit ennek a tükörnek. BRASSAI.

(Folytatjuk.)